

MŰLEÍRÁS

A PALOTANEGYEDRŐL

A Palotanegyed Budapest földrajzi középpontjában, a Duna bal partjától átlagosan egy kilométerre elhelyezkedő városrész. Délről a Belső-Ferencváros, keletről Józsefváros középső városrészei, nyugatról pedig a Belváros határolja. Közvetlenül csatlakozik Budapest történelmi Belvárosához, annak szerves folytatása.

A negyed történelme egészen az 1720-as évekre nyúlik vissza. A történelmi városfalon kívüli területek közül ez kezdett el fejlődni a legkorábban. Akkoriban jórészt csak földszintes házak épültek, majd a XIX. század első évtizedeiben egy döntés következtében ez a laza beépítési mód gyökeresen megváltozott, és zárt sorú utcák jelentek meg. A negyed magasabb színvonalra emelkedését segítette, hogy több nemes és arisztokrata család építtetett ide palotát. Közülük is említésre méltó a József Nádor által építtetett két palota, melyek később helyet adtak a Nemzeti Színháznak, és a Magyar Nemzeti Múzeumnak.

A negyed, köszönhetően ezeknek az örökségeknek, ma is számos nemzeti kulturális és oktatási intézménynek ad otthont. Ezek közül néhány:

az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara, a Károli Gáspár Református Egyetem, az Andrássy Gyula Németnyelvű Egyetem, a Színház- és Filmművészeti Egyetem, az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem, valamint a Nemzeti Múzeum, a Magyar Rádió, az Olasz Kulturális Intézet, a Szlovák Kulturális Intézet, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat, és a Szabó Ervin Könyvtár központi egysége.

A negyedre jellemzőek az egységes stílusban épült zárt sorú, belső udvaros, szecessziós és eklektikus épületek, valamint az akkori igényeknek megfelelően épült szűk utcák. Ez a hangulat tulajdonképpen a történelmi belváros képét szervesen folytatja. Az idő múlásával, és az igények változásával az egykor magas színvonalú épületek és közterek mára nem képesek megfelelően betölteni funkciójukat. A házak homlokzatai előregedtek, és felújításra várnak, az utak burkolatai megkoptak, és cserére érettek. A parkoló autók magas száma miatt ezek az utcák zsúfolttá váltak. Az így kialakult negatív hangulatot tovább erősíti a zöldfelületek alacsony száma.

A kialakult problémák következtében az utóbbi években erősödtek a civil kezdeményezések, melyek közösségi programok által próbálják vonzóbbá tenni a negyedet. Ilyen programok például a városi séták, amelyek különböző tematika szerint járkák be a negyed híres épületeit.

A TERVEZÉSI HELYSZÍNRŐL

A tervezés helyszínéül kiírt területek nyugat-keleti irányban **átszelik** a Palotanegyedet, és rendkívül sok típusú szituációt, és téri helyzetet, valamint problémát ölelnek fel. A pontos tervezési helyszínt a Pollack Mihály tér, a Gutenberg tér, valamint az ezeket összekötő Bródy Sándor utca képezik.

Számos történelmi épület található ezen a területen, közülük is rengeteg a Pollack Mihály tér mentén. Nyugatról a Magyar Nemzeti Múzeum és a Múzeumkert, keletről pedig a Károlyi-palota, az

Esterházy-palota és a Festetics palota határolja. A legtöbb palota azonban a Bródy Sándor utcán található, számuk körülbelül tízre tehető. Ezen kívül érdemes megemlíteni a Gutenberg téren található, nagy múltú Gutenberg-otthon épületét, amely szecessziós stílusban épült.

A tervezési terület három helyszíne sok szempontból mutat különbözőségeket. Található közöttük centrális és hosszanti tértípus, valamint irányított vagy átvezetett tértípus is. Ezekre a helyszíne igaz a **kihasználatlanság**, valamint a zöldfelületek hiánya, illetve **rendezetlensége**, az **autós forgalom** zavaró jelenléte, és a térszituációk **alacsony** hatásfokú **kihasználása**.

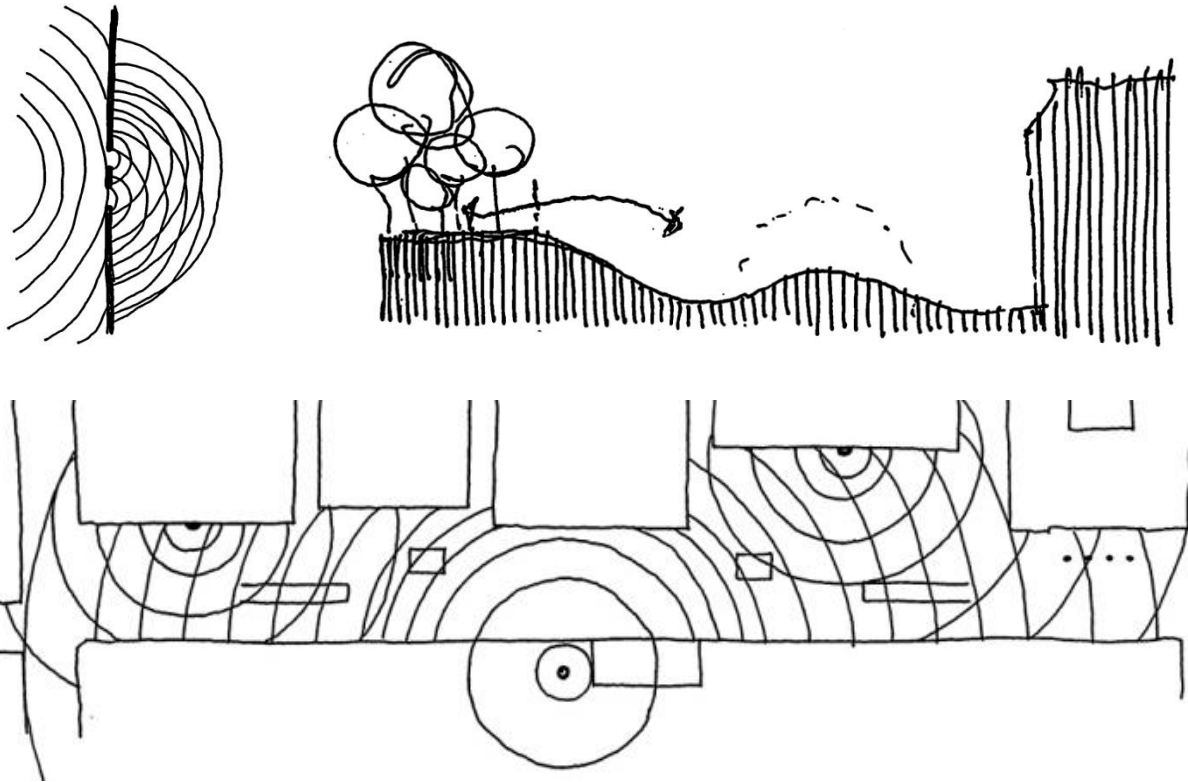
Bár a negyed nagy múltra visszatekintő történelme ma is jelen van, azonban az ezzel járó emelkedett érzés az évek során igencsak **megkopott**, sőt elmaradni látszik. Ezt nemcsak az **előregedett** épületek negatív benyomása teszi, hanem az egyes közterek **lélektani üressége** is.

POLLACK MIHÁLY TÉR

A Pollack Mihály tér a Múzeum utcát és a Bródy Sándor utcát összekötő tér, melyet nyugatról a Múzeumkert kerítése, és belógó fái, keletről pedig a Magyar Rádió ugráló utcavonalat képező épületei határolnak. A tér arányait tekintve longitudinális: hossza mintegy kétszáz méter, míg szélessége mindössze huszonöt. A tér alatt teljes hosszában mélygarázs található, melynek rámpái a tér harmadpontjaiban helyezkednek el. Valamivel bentebb található a lépcsőház és lift üvegdobozai, melyek a gyalogosforgalmat kötik össze a parkolósintekkel. A teret két burkolattípus szeli át: az autók által használt kockakő, valamint a gyalogosoknak fenntartott váltakozó színű térkő.

Ebből következik a tér egyik problémája: a gyalogos-autós megosztott használat hosszában kettévágja a már egyébként is nyújtott arányú területet. Ezen kívül teljes mértékben hiányoznak a térbútorok, a megállásra, megpihenésre szolgáló elengedhetetlen elemek. A tér gyakorlatilag egy széles járdájú utcaként működik. A zöldfelületek teljes mértékű hiánya, és a Múzeumkert sűrű növényzete éles kontrasztot teremt, amely így elvonja a figyelmet a túloldalon álló épített értékekről. Jelen állapotában a tér a minél előbbi továbbhaladásra kész, és nem hoz létre a hely szelleméhez méltó légkört.

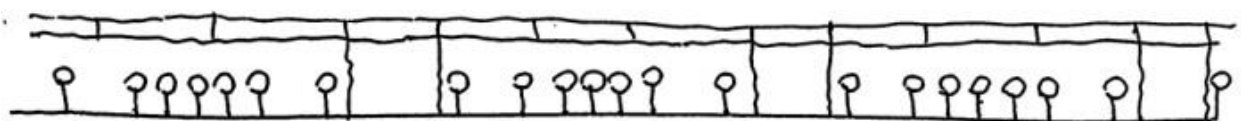
Az egyetlen **pozitív élményt** a paloták mellett elsétálva élhetjük át: a kiszűrődő kellemes zenék a hallgatóság izgalmas élményét keltik bennünk. Ezzel a különleges zenei környezettel azonban a tér nincs harmóniában, nem teremt meg a kellő dramaturgiát hozzá. A terv ennek az egyedi élménynek kíván méltó városi színteret biztosítani. A különböző zenei **hangforrások** által keltett **hanghullámok** geometriáját alapul véve a tér erős irányítottsága megtörik, így kisebb, az ember számára jobban befogadható téri szituációk teremtődnek. Az egyes térosztások a hullámok vonalai és metszéspontjai mentén jönnek létre. A **konceptió** szerint az így felerősödött hangok **megmozgatják**, és **feltörik** a burkolatot, mely alól **zöldfelületek bukkannak elő**, így létrehozva a térstruktúra közepén egy nagyobb, központi pihenőhelyet, valamint a szélek felé haladva ezt előkészítő, **kisebb tereket**. A centrumban létrejövő térnek így közösségépítő szerepe is lehet, amely alkalmas különböző, időszakos zenei események lebonyolítására, és befogadására, valamint **összekapcsolja** a múzeumkertet a térrel. Ennek létrehozásához szükséges a zajforrást is jelentő gépkocsiforgalom terepszint alá terelése, valamint a jelenlegi, megosztott burkolat lecserélése, mely által a tér teljes egészében a gyalogosoké lesz.

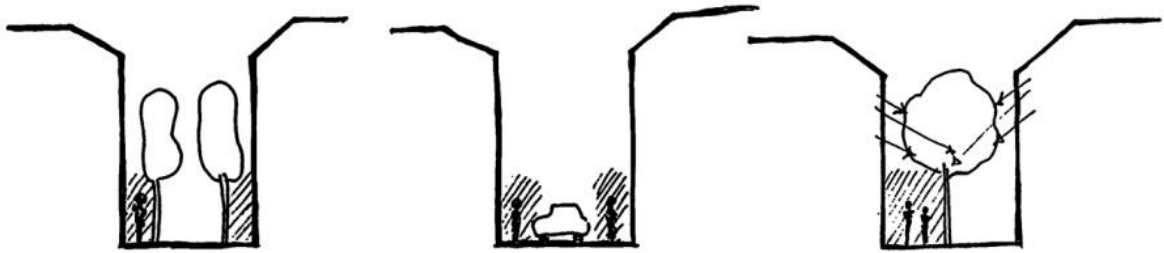

BRÓDY SÁNDOR UTCA

A Bródy Sándor utca a Pollack Mihály teret és a Gutenberg teret összekötő kelet-nyugati irányú utca. Archetípusát tekintve irányított tér. Ezt az irányítottságot tovább erősíti a jelenlegi elrendezése: egyirányúsított, két oldalon párhuzamosan parkoló autók sorával.

Jelenlegi szerkezete miatt elősegíti a minél előbbi továbbhaladás érzetét. A rossz állapotban lévő homlokzatok, és a zöldfelületek teljes hiánya nem teremt megfelelő környezetet sem a lakók, sem a járókelők számára. A koncepció szerint a Pollack Mihály téren létrejövő akció szervesen folytatódik ezen a helyen is: a kibocsátott hanghullámok tovább haladnak az utcán, és a burkolatot középen feltörve teret engednek a zöldfelületek előbukkanásának. Az így kettéosztott utca egyik oldalán kapnak helyet a 45 fokos kialakítású parkolók, a másik oldalon pedig a gyalogossáv és az autós forgalom. A **burkolat egységesítésével**, és a forgalom korlátozásával, valamint a létrejövő, szélesebb arányú járdasávval kellemesebb, **lassabb** végigjárásra ösztönző utcakép alakul ki. A létrehozott fasor lombkoronája a **hullámszerűség** mintáját, dinamikáját követve, hol sűrűbb, hol ritkább, hol pedig teljesen eltűnik, megmutatva a történelmi épületek homlokzatait. Ez a lombkorona **zaj- és porszűrőként** funkcionálva, élhetőbb lakókörnyezetet biztosít, valamint kellemes látványt nyújt az ott élők számára. A hosszú parkoló zónát helyenként megpihenésre alkalmas **térbútorok** szakítják meg, így létrehozva további közösségi helyeket.

GUTENBERG TÉR

A Gutenberg tér a Palotanegyed keleti határához közel helyezkedik el, egy háztömbnyire a Rákóczi tér nyüzsgő forgalmától, felfűzve a Bródy Sándor utcára. A Gutenberg tér legjellegzetesebb épülete az 1900-as években épült Gutenberg otthon, amely műemlékvédelem alatt álló szecessziós épület.

A Gutenberg tér egy centrális struktúrájú tér, hat utca fogja közre. Jelenlegi állapotában alacsony hatékonysággal képes betölteni szerepét. Ennek oka a rossz felépítettsége: a tér határain kerítés húzódik végig, így csak pontonként képes feltárulni. A téren lévő játszótér alacsony kihasználtságú, és nem megfelelően karbantartott. Emellett az egyéb térbútorok is leromlott állapotúak, vagy bizonyos szempontokból zavaró pontokon helyezkednek el. A külvilágtól elzárt térérzetet tovább erősítik a fák rendezetlen elhelyezkedései, és lombjai.

A terv **megnyitja** a teret mind vizuálisan, mind fizikailag, és mindenki számára könnyen használhatóvá teszi azt. A megnyitás a teret körülvevő kerítés, valamint egyéb elemek áthelyezésével, illetve eltávolításával történik. A teret jelenleg csak egy átlós tengelyű járda szel át, mely azonban nem képes kielégíteni a gyalogos közlekedési igényeket, így szükséges a másik **átló** létrehozása. A Dr. Fodor Józsefet ábrázoló szobor a tér új átlója miatt átkerül az ugyancsak kihasználatlan Kölcsey és Békési utcák által közrezárt háromszög alakú terület közepére, amely ezáltal kiemeltebb helyé válik. A koncepció folytatásaként, a Pollack Mihály téren keltett hanghullámok, a Bródy Sándor utcán végighaladva elérik, és megmozgatják a Gutenberg tér terepét is: a központ felé finoman **lesüllyeszti** azt. A tér teljes egészében zöldfelületet kap, mely a lankás lejtőknek köszönhetően, teljes felületén a **megpihenésre**, feltöltődésre alkalmas helyé válik. Olyan helyé, ahová jó érzés kifeküdni, és a gyönyörű természetet és épített környezetet csodálni.

